FREDRIKSTAD KOMMUNE

Årsplan barnehageåret 2026-27

Leie barnehage

Stadfestet av
Samarbeidsutvalget i Leie barnehage 2026-27

Dato: 27.10.2026

Forord

Å bidra til at alle barn får en god start i livet er den viktigste investeringen vi kan gjøre som samfunn. Barnehagen er det første og frivillige steget i et helhetlig utdanningsløp og legger grunnlaget for videre utvikling, læring, danning og demokratisk deltakelse. God kvalitet i barnehagen er en forutsetning for at barn skal få en god start og gode muligheter videre i livet.

Fredrikstad kommune har felles mal for årsplan i de kommunale barnehagene. Hver barnehage utarbeider sin årsplan ut fra de fastsatte rammene. Disse rammene er i tråd med kravene som er beskrevet i barnehageloven med forskrifter. Årsplanen er et pedagogisk arbeidsredskap for ansatte i barnehagen og en dokumentasjon på barnehagens pedagogiske arbeid. Den bygger på FNs barnekonvensjon, Lov om barnehage, Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver samt den politisk vedtatte Plan for kvalitet i barnehagen. Planen følger opp Kommunedelplan for oppvekst 2021–2032, heretter kalt oppvekstplanen, som angir retningen for Fredrikstad kommunes oppvekstpolitikk i perioden fram mot 2032. Planhierarkiet er synliggjort i modellen. Fredrikstad kommune virksomheter har en felles visjon «Sammen løfter vi Fredrikstad», hvor verdiene inkluderende, ansvarlig og modig står sentralt og skal være gjeldende i arbeidet vårt.

Årsplanen er veiledende for ansatte i barnehagen og skal legges til grunn for barnehagens pedagogiske arbeid. Innholdet skal være gjenkjennbart i barnehagens praksis og gjenspeile de verdier og holdninger som alle ansatte skal bære med seg i møte med barn og foreldre. Barnehagen er en del av «laget rundt barnet», og et tett og godt samarbeid med foreldre er viktig for kvaliteten og for å skape helhet og sammenheng i barns hverdag.

Barnehagens årsplan er også et viktig dokument for eier og myndighetenes oppfølging og tilsyn med barnehagen.

Lykke til med det gode samspillet med de yngste barna våre, enten du er ansatt eller forelder. Barnehagealderen er grunnmuren til livet.

Ønsker dere alle et godt barnehageår!

Gøril Pedersen Bjerknes
Etatsjef barnehageetaten

Innhold

1 Informasjon om barnehagen 3

2 Kvalitet i vår barnehage 4

2.1 Pedagogisk grunnsyn 4
2.2 Pedagogisk arbeid 4
2.3 Barnehages arbeid med satsningsområdene 5

3 Barnehagens formål og innhold 7

3.1 Omsorg 7
3.2 Lek, læring og danning 7
3.3 Medvirkning 8
3.4 Barnehagens leke- og læringsmiljø 9
3.5 Alle skal ha det trygt og godt 13

4 Barnehagens arbeidsmåter 14

4.1 Planlegging, dokumentasjon og vurdering 14
4.2 Fagområder 15
4.3 Digital praksis i barnehagen 15
4.4 Progresjon i barnehagen 16

5 Overganger 18

5.1 Overgang hjem-barnehage 18
5.1.2 Oppstart i barnehagen 18
5.2 Overganger innad i barnehagen 18
5.3 Overgang til skole og SFO 18

6 Foreldresamarbeid og foreldremedvirkning 20

7 Bærekraft, mat og helse = livsmestring 22

Kildehenvisning 24

Vedlegg 24

1 Informasjon om barnehagen

Velkommen til Leie barnehage

Leie barnehage har 84 barn fordelt på fem avdelinger, to for barn i alderen 0-3 år, tre med barn på 3-6 år. Mange av barna her har hjemmekulturer fra mange forskjellige steder i verden, og de har et annet morsmål enn norsk.

Vi jobber for å gi barna gode og lærerike opplevelser hver eneste dag. Vi vektlegger fellesskap, vennskap, mestring, glede og utvikling av språk.

Sang og musikk er viktig for språkutviklingen, så det bruker vi mye. Turer i nærområder og skogene rundt gjør vi også til stadighet. Dette er godt for barnas motoriske utvikling.

Vår oppgraderte utelekeplass er vi veldig stolte av: Vi har flotte lekeapparater, grillhytte, sandkasser – og til og med egen fotballbane.

Alle våre ansatte har barnehagefaglig utdannelse: Halvparten er utdannet barne- og ungdomsarbeidere, halvparten er utdannet barnehagelærere. Omtrent en tredel av våre ansatte er menn.

Dessuten er vi utdanningsbarnehage for barnehagelærerstudenter, barne- og ungdomsarbeidere, arbeidspraksisplasser og lærlinger.

Mer informasjon om barnehagen finner dere på kommunens hjemmeside og i barnehagens vedtekter.

2 Kvalitet i vår barnehage

2.1 Pedagogisk grunnsyn

Pedagogisk grunnsyn omfatter ideene, oppfatningene, verdier, holdninger, menneskesyn og kunnskaper som ligger til grunn for våre pedagogiske valg og handlinger. Vårt pedagogiske grunnsyn er ikke uforanderlig, men endres i takt med ny forskning og kunnskap om barn og deres utvikling.

Hvordan vi i barnehagen tenker om og jobber med omsorg, lek, læring og danning henger tett sammen med vårt pedagogiske grunnsyn. Det er ikke rom for tilfeldig eller privat praksis, men våre avgjørelser og prioriteringer skal forankres og begrunnes ut fra et faglig ståsted hvor vi opptrer som profesjonelle lagarbeider – som en del av «laget rundt barnet». I det profesjonelle lagarbeidet anerkjennes det at de beste løsningene finnes i fellesskap med barn og foreldre, og på tvers av virksomheter, etater og profesjonsgrenser.

Plan for kvalitet, som er en operasjonalisering av oppvekstplanen beskriver det menneskesynet som er gjeldende for oss som jobber med barn i Fredrikstad kommune:

> «*Innenfor barnehage, skole og barne- og familietjenester ligger det til grunn at alle mennesker er like mye verdt, uavhengig av hva som ellers skiller oss. Dette beskriver et menneskesyn som er preget av respekt, menneskeverd og fokus på ressurser, muligheter og utvikling*.»
>
> «*Det er også en del av vårt grunnleggende menneskesyn at barn lærer og utvikler seg i samspill med andre. Det er derfor en viktig del av en god oppvekst at alle barn er en del av et inkluderende barnehage- og skolemiljø.»*

Vi som jobber i barnehage skal kontinuerlig reflektere over egen rolle i møte med barn og deres familie, og minne hverandre på at det er vi som er ansvarlig i disse møtene. I Fredrikstad kommune er teorien om den autoritative voksenrollen valgt som felles faglig rammeverk. Vi skal øve på den autoritative rollen i alle våre møter – med barna, familiene og med hverandre. Det er et mål at det skal jobbes for et autoritativt klima i virksomheten. Det handler om å oppnå god relasjonskvalitet på alle nivåer i barnehagen, samtidig som det kommuniseres og utøves tydelige og rettferdige normer og grenser i det daglige samspillet.

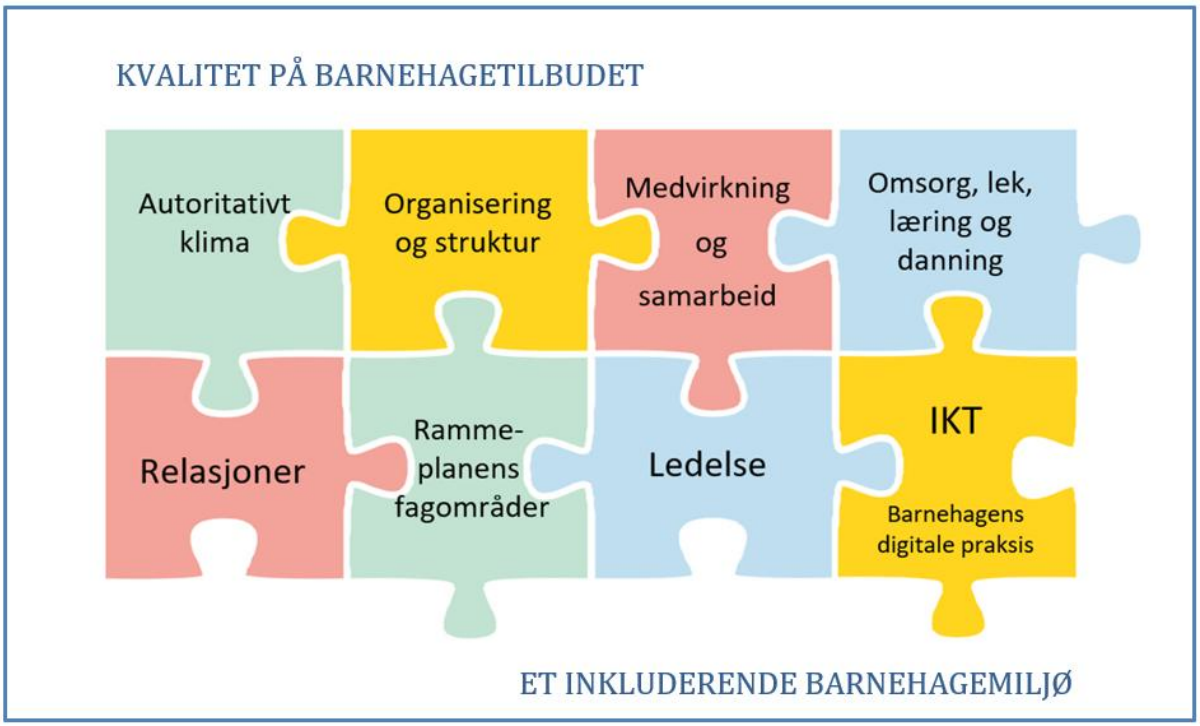
2.2 Pedagogisk arbeid

Pedagogisk arbeid i barnehagen bygger på vårt pedagogiske grunnsyn. Det henger sammen med valg som gjøres med bakgrunn i rammeplanen og nasjonale føringer, samtidig som det er tilpasset vår barnehages egenart. For å oppnå god kvalitet i vår tjeneste og i oppvekstsektjenestene generelt må vi jobbe for et felles verdigrunnlag og en felles forståelse av hva vi skal oppnå, både innenfor egen virksomhet og i møte med andre tjenester vi samarbeider med. Dette jobber vi med gjennom Plan for kvalitet, sammen med de andre virksomhetene i oppvekstseksjonen.

Vårt syn på barn som kompetente og aktive utforskere i egne læringsprosesser preger arbeidet og innholdet i vår barnehagehverdag. Sammen med alle valg og mikroavgjørelser som gjøres av den enkelte medarbeider i vår barnehage, utgjør det til sammen kvaliteten på tilbudet barna får i vår barnehage. Lek, barnas interesser og engasjement er viktig grunnlag for det pedagogiske arbeidet. Barnehagen jobber tverrfaglig og fagområdene skal bidra til barna lek, lærling og trivsel, samt bidra til allsidig utvikling og helse. Fagområdene flettes inn i hverandre gjennom aktiviteter, lek og turer- og må sees i sammenheng. Arbeid med relasjoner, språk, lek, læring og de ulike fagområdene i rammeplanen, vil være representert samtidig i prosjekt og i hverdagsaktivitetene hos oss.

Rammeplanen sier at det allmennpedagogiske tilbudet skal tilpasses barnas behov og forutsetninger. Dermed skal barnehagens strukturer og organisering tilpasses barna og barnegruppen som til enhver tid går i barnehagen.

Alt dette, og mye mer, utgjør deler av en helhet som sammen danner kvaliteten på tilbudet det enkelte barnet får i vår barnehage. Som et puslespill, hvor vi må jobbe for å finne hver enkelt brikke til å henge sammen:

Figur 1 - Et sammensatt og helhetlig barnehagetilbud

2.3 Barnehages arbeid med satsningsområdene

Felleskap og språk
Vi jobber for å gi barna mange, gode mestringsopplevelser hver dag. Vi vektlegger felleskap, vennskap og lek. I spennende lek sammen med kyndige ansatte utvikler barna sin motorikk og får mestringsopplevelser. De bruker og utvikler også vårt fellesspråk norsk, og lærer å bygge gode relasjoner til barn og ansatte.

Vi er med i det landsomfattende Læringsmiljøprosjektet. Dette innebærer at vi er én av to pilotbarnehager i Fredrikstad som samarbeider med Utdanningsdirektoratet og Universitet i Stavanger om å fremme og sikre alle barna et trygt og godt barnehagemiljø.

Sang og musikk til glede, fellesskap og språkutvikling
Vi bruker mye sang og musikk, både i planlagte samlinger, og spontant i ulike leker og aktiviteter. Vi bruker «Rydde opp lekene-sang», «Vaske hendene-sang», «Huskelek-sang» osv. Dette skaper fellesskap og glede - og vi ansatte bruker sang bevisst for å utvikle barnas språk. Forskning forteller at sang er svært viktig, både for utvikling av fellesskap og språk.

Tur og natur
Vi er mye ute og går turer i nærområdet og skogene rundt. Barna får virkelig brukt kroppene sine, og får god motorisk trening. Vi opplever og lærer mye om både naturen og nærmiljøet.

Lek
Leken er barnas viktigste måte å tilnærme seg verden på. Leken fenger de fleste, den gjør det spennende å prøve ut forskjellige måter å lære seg virkeligheten på.

Måltider
Måltidene i Leie er også en flott arena for læring og gode erfaringer. Barna får servet sunn og næringsrik mat, og lærer om sunt kosthold. Vi følger Folkehelseinstituttets retningslinjer. Vi serverer varmmat en til to ganger i uka. Barna er ofte med og lager maten.

Vi jobber for at måltidene skal være hyggelig felleskap med gode samtaler. Dette er en flott arena for å lære mer om hverandre og begreper om mat, helse - og mye annet.

3 Barnehagens formål og innhold

3.1 Omsorg

Barnehagen skal gi god omsorg som preger alle situasjoner i barnas hverdag. Den skal komme til uttrykk når barna leker og lærer, i stell, måltider og påkledning. God omsorg handler om å oppleve et miljø preget av aksept og anerkjennelse. Trygge og stabile rammer øker muligheten gode mestringsopplevelser, utvikling og læring.
I samspill med andre lærer barna å vise omsorg for personer rundt seg og de er i en konstant læringsprosess. Omsorg i barnehagen handler både om barn – barn–relasjoner og voksen – barn–relasjoner. Ved at barn får mulighet til å ta imot og gi omsorg, dannes grunnlaget for utvikling av empati, respekt og toleranse. Arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet handler om hvordan vi gir omsorg.

Det kommer til syne i vår barnehage:

- Vi søker alltid å handle med hensyn til barnets perspektiv
- Vi gir alltid nærhet og når barna trenger det
- Vi viser vilje til likeverd, innlevelse og fellesskap.
- Vi legger til rette for ro og hvile i løpet av barnehagedagen. Vi har hvilestund på storbarnsavdelinger også.
- Vi jobber med å være gode, omsorgsfulle rollemodeller og viser barna at vi tar hensyn til hverandre.
- Vi henger opp bilder av hvem som er i barnehagen av barn og voksne, og av dagsrytme, for å skape oversikt og trygghet for barna
- Vi etterstreber å benytte kjente vikarer

3.2 Lek, læring og danning

Rammeplanen sier at leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Lek er en kilde til humor og glede, og gjennom ulike former for lek får barna mulighet til å uttrykke seg og erfare at egen opplevelsesverden gjelder.
Barnehagens arbeid med lek, læring og danning vil bli synliggjort og utdypet videre gjennom årsplanen, spesielt i kapittel 3.4 Barnehagens leke og læringsmiljø.

Det kommer til syne i vår barnehage:

- Gjennom leken finner barna måter å uttrykke seg på, utfolde seg kreativt, utforske verden og sider ved seg selv og andre. Leken er frivillig og lystbetont og er det viktigste barn gjør her i barnehagen.
- Læring er en aktiv prosess der man tilegner seg kunnskap. Dette skjer gjennom lek og godt varierte aktiviteter.
- Danning handler om å skape et leke- og læringsmiljø som setter barna i stand til å tenke selv, der barna utforsker og reflekterer om verden rundt seg, i samspill med andre.
- Gjennom deltagende voksene hjelper vi til med å delta i lek, utvikle og veilede leken sammen med barna.
- Vi legger frem lekespor som inspirerer barna til lek.
- Vi verner om god lek så barna ikke blir forstyrret i leken.

- Vi inspirerer barna til ny kreativ lek, med å inspirere til mangfoldige erfaringer og opplevelser.

3.3 Medvirkning

For at det allmennpedagogiske tilbudet skal kunne tilpasses barnas behov og forutsetninger er det avgjørende at vi jobber med barns medvirkning. Barns medvirkning er forankret i FNs barnekonvensjon og lovverket. Deres synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med alder og modenhet. Å ta dette på alvor er en forutsetning for at barnehagehverdagen skal oppleves meningsfull for barn, at de får leke, lære, oppleve mestring og utvikle seg.

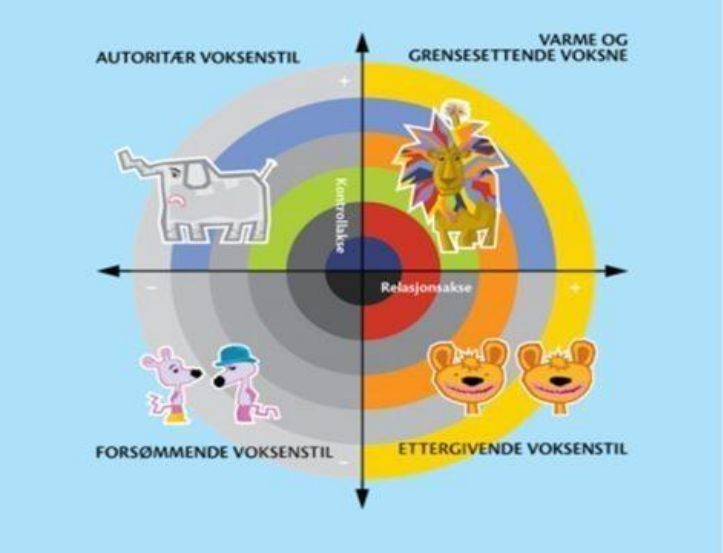

Dette kommer til syne i vår barnehage:

- Vi skal legge til rette for god kommunikasjon sammen med barna.
- Vi ansatte forsøker alltid å ta oss tid til uformelle samtaler i hverdagen med barna.
- Vi ansatte lytter til barnas uttrykk gjennom å være nær og lydhør.
- Vi ansatte viser barna at de blir tatt på alvor gjennom å bruke barnas uttrykk i «her og nå», opplevelser og planlegging.
- Gi barnas egenopplevde erfaringer verdi.
- Barnas innspill og meninger har betydning for innholdet i barnehagen.

3.4 Barnehagens leke- og læringsmiljø

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Leke- og læringsmiljø er summen av de relasjonelle, kulturelle og fysiske forholdene i barnehagen, samt språkmiljøet. Vi har voksne som er bevisst sin rolle og forbildefunksjon for blant annet hvordan man lytter, gir konstruktiv respons, bruker kroppsspråk, talespråk og tekst i samspill med barn.

Det er alltid den voksne som har ansvaret for å skape og opprettholde et trygt leke- og læringsmiljø, samt bygge gode relasjoner i barnehagen.

Figur 2 - Modeller illustrerer ulike voksenstiler.

Den autoritative voksenstilen innebærer en dynamisk kombinasjon av varm relasjonsbygging til barnet, og utøving av tydelig og grensesettende rammer. Dette vil kunne bidra som en beskyttelsesfaktor i barnas liv.

Foreldre har en viktig rolle og kan forebygge krenkelser og mobbing ved å være varm og grensesettende overfor sitt barn. For å oppnå et trygt og inkluderende barnehagemiljø er det viktig med et godt samarbeid mellom barnehage og hjem. Foreldre er opptatt av eget barns trivsel og trygghet, men det har i tillegg stor betydning at de også bryr seg om de andre barna.

I tillegg til autoritative voksne, har tilretteleggingen av det fysiske lekemiljø og dermed også tilrettelegging av leken, stor betydning for å skape et inkluderende leke- og læringsmiljø i barnehagen. Miljøet må stadig være i bevegelse og endres i takt med barnas fysiske behov, interesser og leketemaer. Miljøet skal også stimulere og legge til rette for ulike former for kommunikasjon, problemløsning og språkutvikling. Å skape spennende møteplasser som stimulerer barns spontane samværsformer, bidrar til at barna bygger relasjoner, får felles lekereferanser og felles forståelse for lekens innhold. Dette er av stor betydning for å etablere vennskap med andre barn og opplevelsen av å være inkludert i fellesskapet.

Vårt mål for barnehagens leke- og læringsmiljø er:

Vi er en inkluderende barnehage hvor alle barn opplever trygghet og mestring i sitt leke- og læringsmiljø

Dette målet skal ses i tett sammenheng med nasjonale sektormål, som også er målene i Plan for kvalitet i barnehagen:

- **Et inkluderende barnehagefellesskap med likeverdig kvalitet**
- **Kompetanseheving for ansatte**

Psykososialt miljø

I vår barnehage opplever alle et trygt lek- og læringsmiljø og å være en del av et inkluderende fellesskap

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det i vår barnehage
I vår barnehage jobber vi forebyggende med fokus på vennskap, individ og gruppe	Vi hilser alltid på hverandre. Vi er rause mot hverandre. Vi deler oss i mindre grupper. Vi lager egne regler for avdelinger og barnehagen sammen med barna.
I vår barnehage har vi et inkluderende fellesskap med rom for ulikheter	Vi arrangerer FN-dagen med fokus på mangfold og inkludering. Vi tilrettelegger for hvert enkelt barn. Vi leser historier fra barnas kultur. Vi markerer høytider fra ulike kulturer.
I vår barnehage har alle ansatte kunnskap om loven og plikter knyttet til et trygt og godt barnehagemiljø	Vi gjennomgår essensen av kommunens prosedyrer om dette to ganger pr. år – og informerer alle vikarer, praktikanter osv. om dette. Vi er med i Læringsmiljøprosjekt, så vi har ekstra fokus på dette.
I vår barnehage har vi et autoritativt klima i møte med barn, familier og hverandre	Vi lytter til hva andre sier, og tar dette i betraktning i våre handlinger. Selv om vi tar hensyn til hverandre, er vi tydelige om våre hensikter.
I vår barnehage samarbeider vi med foreldrene om et trygt og godt barnehagemiljø	Vi veileder foreldre ved behov og ønske. Vi forsøker å utveksle daglig informasjon daglig, spesielt om viktige saker vedrørende barnet. Vi har oppstarts- og foreldresamtaler. Vi gjennomfører foreldrekompasset og foreldremøter. Vi sender årlig ut brukerundersøkelse. Vi har foreldre- og samarbeidsutvalgsmøter. Vi gjennomfører ulike treff med foreldre, spillkveld, FN-dag, dugnad, påskefrokost ol.

Fysisk miljø **I vår barnehage legger vi til rette for et inkluderende og stimulerende fysisk lekemiljø - både inne i barnehagen, på barnehagens uteområde og i nærmiljøet.**	
Slik vil vi ha det	**Slik gjør vi det i vår barnehage**
I vår barnehage har vi et inkluderende, spennende og fleksibelt lekemiljø inne i barnehagen	Vi legger til rette for varierte former for lek, ved å iscenesette rom med ulike lekematerialer. Vi søker lekemiljøer som er meningsfulle for barna, og som skaper gode lekefellesskap. Voksnes tilstedeværelse er viktig for å veilede i leken, og gi støtte og inspirasjon.
I vår barnehage har vi et inkluderende, spennende og fleksibelt lekemiljø ute i barnehagen	Det vi gjør inne gjør vi også ute – selv om her åpner det seg for mer motorisk lek.
I vår barnehage har vi materialvalg og utstyr som inspirerer, er tilgjengelige og som inviterer til lek, samhandling og dialog mellom barna	Vi har forskjellige lekesoner med utstyr og artefakter som ivaretar dette på ulike måter, slik at barnas forskjellige interesser blir ivaretatt.
I vår barnehage er det fysiske miljøet utfordrende, men trygt og det stimulerer barnas allsidige bevegelseserfaringer	Vår uteplass er spennende, med naturlige utfordringer, knauser, bakker, fotballbane, klatrestativer, husker, sklier mm. Den er likevel en kontrollert og sikker lekeplass.
I vår barnehage møter barna variert og utfordrende terreng tilpasset alder og modenhet – på barnehagens uteområde og i nærmiljøet	Se over. Videre utvider vi lekesonene med god fordeling av aktiviteter til lekeplasser og annet i nærmiljøet, og bruker ulike kultur og naturarenaer der: Skogen, bibliotek osv.

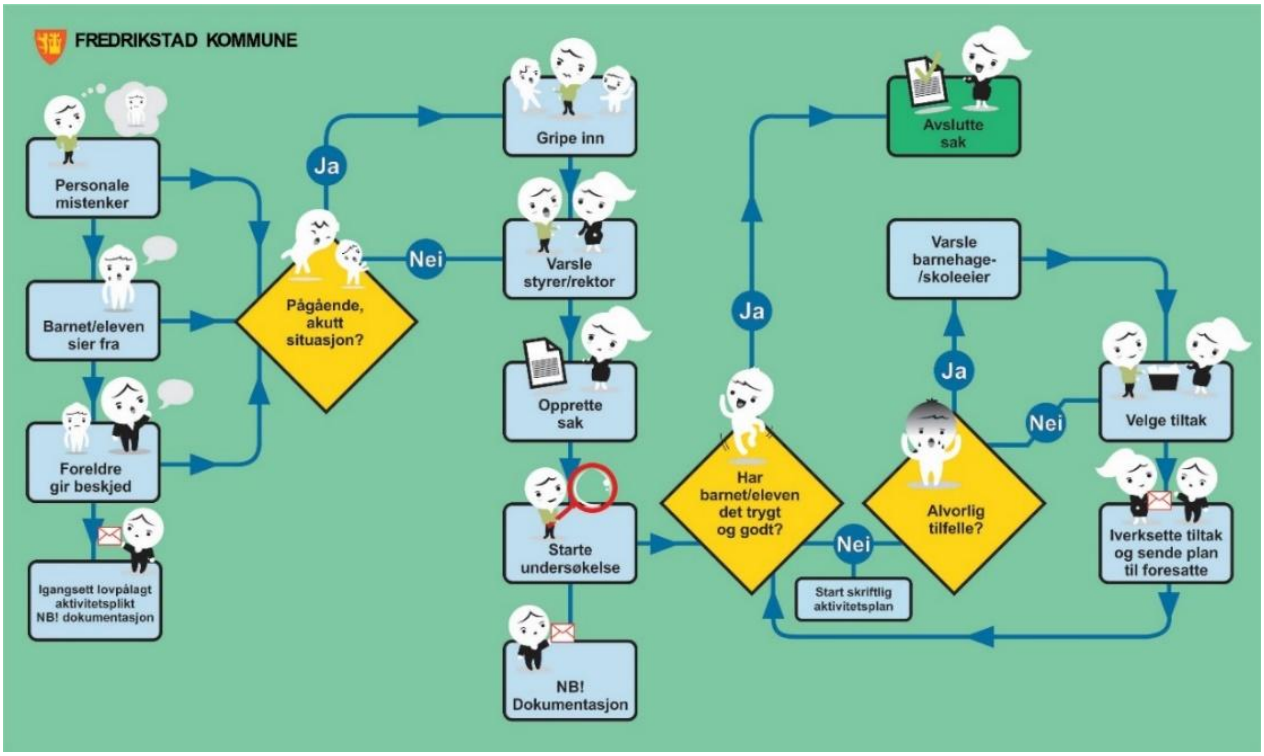
Språkmiljø **I vår barnehage skal språkarbeidet være lystbetont, preget av lek og gi rom for utforskning og undring**	
Slik vil vi ha det	**Slik gjør vi det i vår barnehage**
I vår barnehage skaper vi et inkluderende og inspirerende språkmiljø der barna får mulighet til å oppleve glede ved å bruke språk og kommunisere med hverandre	Ansatte bruker bildekort (ASK) ved behov for å fremme forståelse og språkutvikling. Vi bruker dagtavle med bilder for å fremme barnas forståelse for dagsrytmen. Ansatte er med i leken og «krydrer» den med språk. Vi tuller og tøyser bevisst for å leke med språket. Vi deler barnegruppene i mindre grupper for å gi alle mulighet til å delta i samtaler og bruke språket under aktiviteter og lek.
I vår barnehage får barnet uttrykke tanker, følelser, ønsker, erfaringer, løse konflikter og skape positive relasjoner gjennom språk	Ansatte er gode lyttere og prøver å forstå hva barnet mener/vil forklare.

	Vi bruker bildekort for å støtte opp om følelser, ønsker og tanker. Ansatte er «lekekloke» nær eller i leken for å støtte barna i lekutvikling, og konflikter/misforståelser. Ansatte er rolige forbilder som prøver å hjelpe til å forhandle med ord, og skape enighet/løsning som gagner alle parter.
I vår barnehage er vi gode språkmodeller og vi videreutvikler barnas begrepsforståelse ved å bruke et variert ordforråd	Ansatte er bevisste på åpne og lukkede spørsmål. Vi er bevisste bruken av over/underbegreper, samt synonymer og antonymer. Vi kommenterer/viser farger og former. Vi er bevisste bruken av preposisjoner Vi kommenterer/viser måleenheter og størrelser. Vi kommenterer og bruker språket i alle aktiviteter. Vi observerer eget og barnas kroppsspråk for å støtte den videre språkutviklingen hos barnet.
I vår barnehage bruker vi varierte formidlingsformer og tilbyr et mangfold av bøker, sanger, bilder og uttrykksformer	Ansatte bruker sang og musikk som verbal- og kroppslig språkarena, både spontant og planlagt. Vi leser bøker, inkludert fortellinger med bilder og bøker via projektor (bl.a. Polylino). Vi stimulerer barnas egne interesser for skriftspråk. Vi bruker rim, regler og ellinger. Vi lar barna utrykke seg gjennom for eksempel tegning, maling eller andre formingsaktiviteter med åpne spørsmål fra ansatte om det de former/skaper. Vi danser og beveger oss for å stimulere kroppsspråket. Vi innhenter hilsningen hei på de språkene på hver enkelt avdeling for å trekke frem språk mangfoldet på avdelingen.

3.5 Alle skal ha det trygt og godt

Hvordan vår barnehage jobber forebyggende slik at alle barn opplever et inkluderende, trygt og godt leke- og læringsmiljø, i tråd med barnehageloven § 41, er beskrevet ovenfor. Dersom det skulle vise seg at et barn ikke skulle ha det trygt og godt psykososialt miljø, har barnehagen en aktivitetsplikt i tråd med barnehageloven §§ 42-43. Aktivitetsplikten består av fem delplikter og er visualisert i skjemaet nedenfor:

- Følge med
- Gripe inn
- Melde fra
- Undersøke
- Sette inn tiltak

Figur 3 - Flytskjema barnehagen aktivitetsplikt

Flytskjemaet viser hvordan barnehagen jobber hvis de får kjennskap til at ett eller flere barn ikke har et inkluderende og trygt leke- og læringsmiljø. Barnehagen har tilhørende skjemaer som skal benyttes når aktivitetsplikten igangsettes og hvis det skal lages en aktivitetsplan.

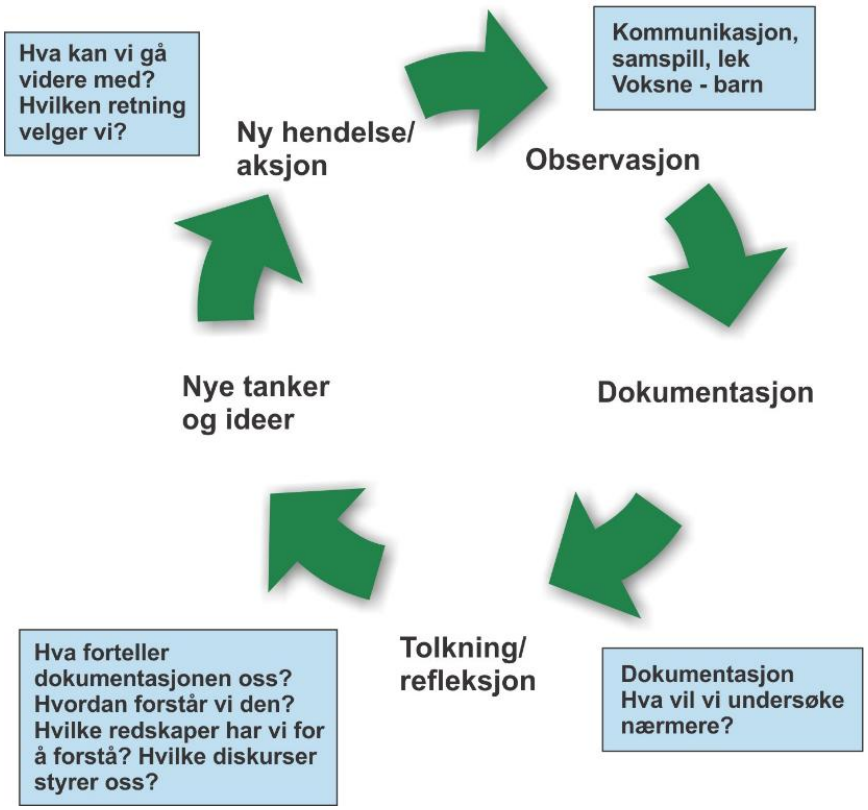
4 Barnehagens arbeidsmåter

4.1 Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Vi arbeider kontinuerlig med planlegging, dokumentasjon og vurdering.
Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe. (Rammeplanen, 2017)

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen.

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. **Pedagogisk dokumentasjon** er en arbeidsmåte som bidrar til å sikre vurderingsarbeidet – i tråd med barnehageloven og rammeplan. Pedagogisk dokumentasjon inneholder følgende faste elementer som observasjon, dokumentasjon, deling, refleksjon, tolkning og valg. Hensikten med pedagogisk dokumentasjon er å utfordre og videreutvikle personalets syn på barn, på læring og på kunnskap, ikke å vurdere og dokumentere ferdigheter og kunnskaper, trivsel og erfaringer hos enkeltbarnet.

Figur 4 - Modellen viser bruken av dokumentasjon som pedagogisk arbeidsmåte

Dokumentasjon kan bidra til:

Barn

- Hjelpe barna å huske tilbake til, og sette ord på aktiviteten/hendelsen – gi ny inspirasjon til leken
- Et verktøy for at barna skal ta del i videre planlegging og vurdering
- Barna får en opplevelse av at det de gjør er viktig – de blir sett og hørt. Bidrar til å fremme et positivt selvbilde
- Synliggjør at andre barn handler og har andre løsningsforslag en dem selv

Personalet:

- Refleksjon og bevisstgjøring av egen praksis
- Lære mer om og reflektere rundt barns lærings-prosesser, tanker, meninger og relasjoner – utvikle vår evne til å SE
- Synliggjøre hva barna er opptatt av i hverdagen og rundt prosjekt vi arbeider med.
- Fungere som et løpende vurderingsverktøy – grunnlag for videre planer
- Se progresjon hos barn og ansatte – ved å se tilbake på prosesser

Foreldre:

- Synliggjøre barna sin hverdag- lek, læring og opplevelser
- Vise barnehagens innhold og arbeidsmåter
- Verktøy for videre samtale/ mellom barn og foreldre
- Utgangspunkt i foreldresamtaler

4.2 Fagområder

Rammeplan for barnehager har syv fagområder som barnehagen skal være innom i løpet av et år. I arbeid med fagområdene vil ofte flere områder være representert samtidig i prosjekt og i forbindelse med hverdagsaktiviteter. Periodevis vektlegges enkelte områder mer enn andre. Lek og barns rett til medvirkning påvirker innholdet i arbeidet med fagområdene. Fagområdene i barnehagen er stort sett de samme som barn senere møter i skolen.

Figur 5 - Fagområdene illustrert i sammenheng med hverandre

I arbeid med de ulike fagområdene

- får barna ulike erfaringer og opplevelser
- skapes det stemning og begeistring
- finner vi en riktig balanse mellom barne- og voksenstyrte aktiviteter

skal vi være lydhøre for barns tanker og kunnskapssøking voksne og barn som er nysgjerrige sammen, undrer oss og utvikler «vår kunnskap»

4.3 Digital praksis i barnehagen

Digital praksis i barnehagen (IKT) supplerer barnehagens arbeidsmåter, støtte barnas utvikling og læring og tilbyr nye uttrykksformer. Vi jobber for å bygge profesjonsfaglig digital

kompetanse (PFDK) i vår barnehage, som betyr at ansatte har fagkunnskap, pedagogisk kunnskap og teknisk kunnskap i bruk av digitale verktøy i barnehage. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Digitale verktøy brukes med fornuft og skal ikke dominere som arbeidsmåte.

Ansatte i barnehagen skal ha kompetanse til å legge til rette for inkluderende, trygge og gode digitale miljøer for alle barn i barnehagen slik at den digitale praksis bidrar til barnas lek, kreativitet og læring. Bruk av ulike digitale verktøy i pedagogisk arbeid skal støtte opp om barns læreprosesser, bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn, samt at barna får støtte til å utvikle en begynnende etisk forståelse og digital dømmekraft. Mer om barnehagens arbeid med IKT i egen plan og IKT plan for kommunale barnehager.

4.4 Progresjon i barnehagen

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Med bakgrunn i vårt syn på barn som kompetente og aktive utforskere i egne læringsprosesser, er vi opptatt av at progresjonen skal følge barnet og ikke alder. Det betyr at vi voksne må ha god kunnskap om det enkelte barn slik at vi kan gi hen utfordringer med utgangspunkt i deres nysgjerrighet, interesser og styrker. Vi tilrettelegger slik at barn har noe å strekke seg etter, støtter og stimulerer læringslysten, ser og bekrefter barna i mestringsøyeblikkene. Hvordan vi legger til rette for progresjon vil ha tett sammenheng med observasjoner og vurderinger vi gjør i hverdagen.

Gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, små og store grupper, leker, materialer og utforming av fysisk miljø, legger vi til rette for progresjon i barnehagen. Ved å være nærværende voksen i barnehagen, se barna og reflektere over vår praksis, skaper vi et miljø som vil fremme progresjon i lek, omsorg, danning og læring for både barn og voksne.

Eksempel på progresjon i barnehagen:

Figur 6 - En illustrasjon av progresjon i barnehagen, her med eksempel "Kommunikasjon, språk og tekst"

5 Overganger

Barnehagen er den første arenaen barna møter utenfor hjemmet og den er en del av det helhetlige utdanningsløpet. Hos oss dannes grunnlaget for videre læring. Samarbeid mellom hjem og barnehage ved oppstart og gjennom hele barnehagetiden, og etter hvert barnehage og skole er viktig for å skape en god overgang og sammenheng for videre utdanning.

5.1 Overgang hjem-barnehage

For de aller fleste barna er det en stor overgang å starte i barnehagen. Vi ønsker derfor å skape en sammenheng mellom hjemmet og barnehagen, og at overgangen skal være god for både barn og foreldre. Gjennom godt samarbeid med foreldrene kan vi bygge videre på ~~den~~ tryggheten barnet har hjemmefra.

I overgangen fra hjem – til barnehage benytter vi oss av Fredrikstadmodellen, som vektlegger betydningen av at omsorgspersonen er til stede og aktiv i lek, aktiviteter og hverdagssituasjoner med barna i oppstarten.

Lekegrupper før oppstart i barnehagen

Fra mai måned er nye barn og foreldrene velkomne på besøksdager en gang i uken for å bli kjent og leke med de andre barna og de voksne på avdelingen.

5.1.2 Oppstart i barnehagen

Barnet vil den første dagen blir møtt av sin kontaktperson første dagen - som sammen med foreldre skal sikre barnet en god start i barnehagen. Det legges opp til foreldreaktiv tilvenning. Foreldre inviteres til foreldremøte og førstegangssamtale før oppstart, eventuelt i løpet av de første dagene etter oppstart.

5.2 Overganger innad i barnehagen

Vi starter intern overgangsperiode mellom avdelinger og hus fra mai måned. Da besøker barn og personale, ukentlig, den barnegruppen og avdelingen de skal starte på til høsten. Det gjennomføres overgangssamtaler mellom pedagogene på gammel og ny avdeling og foreldre får tilbud om en samtale med ny pedagog før oppstart.

5.3 Overgang til skole og SFO

Det siste året i barnehagen jobbes det for at barna skal få en trygg og god overgang til skolen. Fredrikstad har en felles rutine som alle barnehagene og skolene følger i forbindelse med denne overgangen.

Noe av det viktigste arbeidet før skolestart er å kunne ta kontakt med andre på en positiv måte. Vi har fokus på lek, vennskap, samarbeid, konflikthåndtering og positiv sosial adferd. Hverdagslivets ferdigheter og selvstendighet, det å kle av og på seg selv, gå på toalettet og «å ta ansvar for seg selv» øves også på. På våren drar skolestarterne på tur

og besøker skole/SFO med barnehagen og de inviteres på førskoledager sammen med foreldrene.

6 Foreldresamarbeid og foreldremedvirkning

Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene. Foreldresamarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn gjennom daglig uformell kontakt og i avtalte mer formelle samtaler. På gruppenivå vil samarbeid og medvirkning skje gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget. Hvordan vår barnehage jobber for å legge til rette for dette viktige samarbeidet kan dere lese i tabellen nedenfor.

Foreldrene er en viktig ressurs for barnehagen - og barn trenger trygge, tydelige og støttende foreldre. Foreldrekompasset er et program som legger til rette for økt kunnskap for foreldre, gjennom kunnskapsdeling og refleksjon sammen med andre foreldre. Programmet følger foreldre fra barnets første møte på helsestasjonen, gjennom barnehage og skole ut 10. trinn. På ett eller flere foreldremøter i året vil Foreldrekompasset bli gjennomført i vår barnehage.

Trygge foreldre møter barnet med åpne armer. De tåler barnets ulike følelser og tenker over hvordan de selv oppleves av barnet.

Tydelige foreldre tar ledelsen og viser vei. De setter grenser på en omsorgsfull måte, og vet at avgjørelser kan være upopulære og gode på samme tid.

Støttende foreldre prøver å forstå barnets opplevelser og følelser, og gir både trøst og oppmuntring. De lar barna prøve selv og hjelper til når det trengs.

Alle ansatte møter foreldre som en ressurs, og bidrar aktivt til et godt samarbeid med hjemmet, samt støtter og styrker foreldre i foreldrerollen.	
Slik vil vi ha det	**Slik gjør vi det i vår barnehage**
I vår barnehage ser vi foreldre som ressurs gjennom å lytte, ha god kommunikasjon og gi anerkjennelse i hverdagen	Alle ansatte ser viktigheten av, og ønsker å ha et godt samarbeid med alle foreldre om barnas beste.
I vår barnehage utveksler ansatte og foreldre informasjon om barnets utvikling, trivsel, erfaringer, læring og helse	Vi forsøker derfor daglig å få mulighet til å snakke med foreldre ved de daglige bringe/hente-situasjonene. Slik får vi til et utvidet samarbeid om barna, med god og åpen kommunikasjon om vesentlige hendelser om barna som vi bør ta hensyn til. I foreldresamtaler og møter formaliserer vi denne informasjonen.
I vår barnehage samarbeider vi med foreldrene for et godt og trygt barnehagemiljø	Vi samarbeider om hva som fremmer, og hemmer, barnas trivsel, trygghet og utvikling – se ovenfor!
Barnets beste	
I vår barnehage iverksetter vi kunnskapsbaserte tiltak, og har en praksis som bidrar til at barnet med sin familie får rett hjelp til rett tid	Vi igangsetter tiltak som observasjon av barnet/situasjonen og gjør vurderinger fortløpende i forhold til hva som er til det beste for barnet i den aktuelle situasjonen.

	Vi tilbyr foreldresamtale/veiledning til foreldrene, som kan være til hjelp med tanke på barnet og dets familie. Vi vurderer fortløpende om det er nødvendig å involvere eksterne tjenester som kan være til hjelp for barnet og dets familie. Vi reflekterer over egen praksis slik at vi alltid har barnets beste i tankene. Vi oppsøker veiledning hos aktuelle eksterne tjenester som vil gagne barnet.
I vår barnehage har vi et anerkjennende og aktivt foreldresamarbeid, slik at samtykke innhentes tidligst mulig for å etablere et godt samarbeid med ulike tjenester - til barnets beste	Ved behov for å innhente samtykke, informerer vi foreldrene godt slik at de opplever å ha oversikt over situasjonen. Vi arbeider for å ha et godt foreldresamarbeid underveis i prosesser med eksterne tjenester slik at foresatte får den informasjonen de trenger, og har en opplevelse av å bli sett og hørt. Vi sørger for å kontakte relevante eksterne tjenester som er til det beste for barnet.

7 Bærekraft, mat og helse = livsmestring

Livsmestring handler om å kunne forstå og å kunne påvirke faktorer som har betydning for mestring av eget liv. Barna skal få øve på å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Dette starter vi å øve på i tidlige alder, og det henger i tillegg tett sammen med arbeidet for inkluderende, trygt og godt barnehagemiljø. I barnehagen jobber vi på flere felt innenfor bærekraftig utvikling som påvirker hverandre og som er faktorer som påvirker barnas evne til å mestre livet sitt.

Rammeplanen sier at barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Det skal også skapes en økonomisk bevissthet rundt forbruket vårt og fordeling av ressurser i samfunnet. Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for et mer bærekraftig samfunn. Det legges til rette slik at barna kan lære gode holdninger, verdier og vaner som er i tråd med bærekraftig utvikling og livsmestring. Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner.

Vår barnehage følger Helsedirektoratets anbefalinger om mat og måltider i barnehagen.

I vår barnehage har vi fokus på bærekraft, mat og helse i et livsmestringsperspektiv	
Slik vil vi ha det	**Slik gjør vi det i vår barnehage**
I vår barnehage skal vi bidra til at barna blir kjent med seg selv, kroppen sin og utvikle bevissthet om egne og andres grenser	Sosial læring foregår gjennom hele barnehagedagen. I Leie barnehage skal vi styrke barnas evne til samspill med andre. Gjennom tilstedeværende og veiledende voksne skal vi styrke barnas evne til å se, lytte og også uttrykke seg selv og sine grenser. Barna får erfaring med å være en del av en gruppe, ta hensyn, delta i demokratiske avgjørelser, og oppleve at de har påvirkningskraft på omgivelser og menneskene rundt seg. Vi har fokus på selvstendighetstrening, og vil styrke barnas tro på seg selv, og hva de kan få til bare de øver og prøver. Vi ønsker å styrke barnas tro på egne handlinger, tanker og meninger, og dermed også evne til livsmestring. Avgangskullet (de eldste barna i barnehagen), har samlinger om «kroppen min».
I vår barnehage har vi en bærekraftig og miljøvennlig praksis som etablerer gode vaner for barna	Barnehagen har en viktig oppgave å fremme verdier, holdninger om en bærekraftig og miljøvennlig praksis. Bærekraftig utvikling handler om at vi får dekket våre grunnleggende behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine. -Vi benytter barnehagens nærområde, og skogen som en arena for lek og læring hvor vi har rik tilgang på førstehåndserfaringer i naturen. Barna får naturopplevelser og blir

	kjent med naturens mangfold, og vi ønsker med dette å bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen. Gjennom våre gode turer i naturen, får barna erfaring med å bruke kroppen variert i ulendt terreng. Vi ser på småkryp, dyr og fugler – og lærer om disse. Vi plukker gjerne nøtter, bær og sopp, som vi bruker i vår matlagning. Vi ønsker å gi barna innsikt og kunnskap om matens reise fra jord til bord, og fra bord til jord igjen. Vi har fokus på matsvinn – og ønsker å begrense dette så mye som mulig. Vi har fokus på gjenbruk, gjerne gjennom ulike formingsaktiviteter. Vi har miljødag hver måned, hvor vi rydder, vasker og har fokus på ivaretakelse av nærmiljøet, barnehagen vår, og tingene vi har rundt oss.
I vår barnehage legger vi til rette for helsefremmende aktiviteter, psykisk og fysisk,	I Rammeplanen står det; «Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Vi praktiserer hvilestund eller stillestund for alle barn – for å ivareta alle barns rett og behov på ro og hvile. Fokus på gode hygiene rutiner. Fokus på et positivt selvbilde. Vi viser barna respekt og jobber for å gi dem tillit til seg selv, det er viktig ved dannelsen av et positivt selvbilde. Voksne har bl.a. fått opplæring i Trygghetssirkelen «Circle of security» - og bruker denne aktivt for å skape trygge rammer i barnehagen.
I vår barnehage har vi måltider som fremmer helse, mat- og måltidsglede, gode samtaler og fellesskapsfølelse hos barna	Måltidene i barnehagen er av stor betydning for barnas kosthold og matvaner, vekst og utvikling og dermed helse. I Leie barnehage har vi utarbeidet en praksis vi kaller «Det gode måltid». Sunn og variert mat, matglede, gode samtaler og fellesskapsfølelse er viktige elementer i «Det gode måltidet» Vi har i Leie barnehage en egen *matkomite*, som består av en voksen fra hver avdeling, samt virksomhetsleder – de møtes jevnlig for å ivareta og videreutvikle «Det gode måltid».

	Vi serverer sunn og variert mat, med fokus på sjømat og grønnsaker. – Alle dagens måltider skal by på elementer av sjømat og grønsaker. Vi er gode «ambassadører» for sunn og variert mat, de ansatte spiser sammen med barna og deltar i gode samtaler rundt bordet. Vi serverer varmmat minst en gang i uken. Vi unngår ultraprosessert mat, og spiser mindre kjøtt og mer fisk. Vi spiser gjerne mat som gjenspeiler vårt kulturelle mangfold i Leie barnehage.

Kildehenvisning

Lov om barnehager
Rammeplanen for barnehager (2017)
Kommunedelplan Oppvekst – Fredrikstad kommune 2021-2032
Plan for kvalitet i barnehagen 2023-2027
Helsedirektoratet
Boken: *Den autoritative voksenrollen i barnehage og skole* (2022) av Pål Roland
Programmet «Være sammen»: Pål Roland/Ingunn Størksen «Alle barn på jorden har den samme rett!» 2 utgave, 1 opplag 2012

Vedlegg

- 1. Barnehagens årshjul

Årshjul Leie barnehage 2026-27

August - praktisk	August – viktige hendelser	August – møter
• Ta bilder til Vigilo, vegger og hyller • Presentasjonsbilder av ansatte • Oppdatere telefon- epostliste • Oppstartssamtaler (NB: samtykker) • Livredningskurs – meld på! • Medarbeidersamtaler med Valentin	• Tilvenning, vi finner gode organiseringer og væremåter for barn og ansatte. • Oppstartssamtaler med alle barn som er nye på avdelingen • Leies Infohefte 2026-27 til alle foreldre	• 6. torsdag: ledermøte • 12. onsdag (inkl. kveldskos) – 14. fredag = 3 Planleggingsdager (fred = LMP) • 20. torsdag: ledermøte • 27. torsdag: ledermøte
September - praktisk	**September - hendelser**	**September - møter**
• Info til foreldre om avgangsgruppa • Spør foreldre om barnas høstferie! • 1. september er frist ønske restferier • Oppstart grupper (Trio, Kvart og Koda) • Medarbeidersamtaler med Valentin	• Miljøgruppa møtes og lager plan • 16-17. ons & tors: LMP-storsamling (AG) • Uke 38 (14. – 18.): Brannvernuke	• 03. torsdag: HMS.møte • 08. tirsdag: personalmøte • 10. torsdag: ledermøte • 24. torsdag: ledermøte
Oktober - praktisk	**Oktober - hendelser**	**Oktober - møter**
• Foreldresamtaler. • Formingsmateriell vi skal kjøpe bl.a. til jul, sendes Valentin innen 31. oktober.	• 01. torsdag: LMP-veiledning • 23. (eg. 24). fredag: FN-dagen • 30. fredag: Halloween	• 06. tirsdag: personalmøte • 08. torsdag: lederdag • 13. tirsdag: foreldremøte små • 14. onsdag: foreldremøte store • 22. torsdag: ledermøte • 27. tirsdag: SU-møte • 29. torsdag: HMS-møte
November - praktisk	**November - hendelser**	**November - møter**
• Planlegge romjulen med avspasering/ferie – spør foreldrene! • Synge og øve julesanger. • Overgangsmøter barnehage-skole, og for barn med vedtak – avtales.	• 18. onsdag: Julegrantenning i sentrum, tennes 11:00. Kino etterpå. • Julebord/fest for ansatte. • 26. torsdag: LMP-veiledning • HMS: Vernerunde - psykososial	• 05. torsdag: ledermøte • 19. torsdag: Planleggingsdag - egen •
Desember - praktisk	**Desember - hendelser**	**Desember - møter**
Hemmelige venner? ☺ 1. desember: Frist for ferieoverføring	• 03. torsdag: Grantenning Leie, 15:30 • 11. fredag: Lucia • 16. onsdag - Nissefest • 18. fredag: Julelunsj for ansatte	• 01. tirsdag: personalmøte • 03. torsdag: ledermøte • 17. torsdag: ledermøte

Pedagogiske grunntemaer gjennom barnehageåret

Gjennomgående, hele året: Lek, sang, tilbakemeldingskultur og PPP. Trygt og Godt og LMP!

August, september, og oktober:
Bli kjent er første tema, det varer vel i tre måneder, kulminerer med FN-dagen.
En god progresjon for «Bli kjent»: Meg og familien min, Du og jeg: vennskap, Fellesskap. Sette ord på følelser. Kropp, seksualitet. Bli kjent med barnehagens regler og hverdagens strukturer og overganger.
Natur og farger – og «blålysuka» i uke 38.

November og desember:
Grunnleggende verdier, livssyn, likeverd, likestilling, mangfold, filosofi og religion.

Januar - praktisk	Januar - hendelser	Januar - møter
• Planlegge karneval og samedag, og Tema: verdenssirkus!	• 26-27. ons & tors: LMP storsamling (AG) • Vinteraktivitetsdag, helst med snø, men går uten. Dato settes av komitéen.	• 07. torsdag: Ledermøte • 12. tirsdag: Personalmøte • 21. torsdag: **lederdag** • 28. torsdag: HMS-møte
Februar - praktisk	**Februar - hendelser**	**Februar - møter**
• Gjentattmelding PPT: frist 1. mars • Er det noen femåringer som må meldes PPT, eller søkes ekstra støtte for? Må skje innen 1.april • Spør foreldre om barnas vinterferie	• 05 (eg 06). fredag – samefolkets dag • 07. søndag: Ramadan starter • 07. søndag: Fastelaven • 12. fredag: Karneval. • 14. søndag: Alle hjerters / Valentins-dag • 18. torsdag: LMP-veiledning	• 04. torsdag: ledermøte • 17. onsdag: personalmøte LMP Langøy • 25. torsdag: ledermøte (NB: Partallsuke)
Mars - praktisk	**Mars - hendelser**	**Mars - møter**
• Foreldresamtaler • Meldes PPT/PPS -inkludert skolestartere: Frist: 1.april • Informasjon og om lekegrupper nye barn • Spør foreldre om barnas påskeferie • uke 11: 15-19.: Påskefrokost • Uke 12 (22-29. mars): Påskeuka	• 08. mandag: Kvinnedagen • 09. tirsdag: Barnehagedagen • 09. tirsdag: Id al Fitr • 10. onsdag: Svømming starter(8 ganger) • 12. fredag: Id al-fitr, med foreldrene • 15-19. mars (Uke 11,): Påskefrokost	• 04. torsdag: ledermøte • 16. tirdag: personalmøte • 18. torsdag: ledermøte
April - praktisk	**April - hendelser**	**April - møter**
• Øve 17. maisanger • Starte arbeidet med avslutninger. • Starte arbeidet med nytt årshjul/årsplan • Ferieønsker ansatte innen 15. april	• 22. torsdag: LMP veiledning • HMS: Vernerunde - fysisk	• 01. torsdag: ledermøte • SU-møte • 08. torsdag: HMS-møte • 13. tirsdag: foreldremøte små • 14. onsdag: foreldremøte store • 15. torsdag: ledermøte • 21. onsdag: personalmøte LMP Langøy • 29. torsdag: **lederdag**
Mai - praktisk	**Mai - hendelser**	**Mai - møter**
• Avtale leketilvenningsgrupper med nye. • Overgang, besøke nye avd., skole og SFO • Rydde i barnemapper • Planlegge/øve til sommerfesten, innkjøp • Ferieønsker fra barna	• 01lørdag: Arbeidernes dag • 06. torsdag: Kristihimmelfartsdag • 14. fredag: «17. mai» • 26. tirsdag: Dugnad	• 07. fredag: «Plandag» - innjobbet • 11. tirsdag: personalmøte • 13.torsdag: ledermøte • 20. torsdag: HMS-møte
Juni - praktisk	**Juni - hendelser**	**Juni - møter**
• Avslutningskullet lager plan for høsten • Miljøgruppa lager plan for høsten • Planer for oppstart…	• 01. tirsdag: Foreldremøte nye • 7-10. juni (uke 23), Avslutning Kuvauen • 15. tirsdag: Sommerfest, Verdenssirkus • 18. fredag: Sommerfest ansatte	• 02. onsdag: personalmøte • 10. torsdag: ledermøte • 18. fredag - Sommerfest ansatte • 24. torsdag - ledermøte
Juli: Feriestengt i ukene 28 – 30 (12. – 31. juli). Vi starter igjen mandag 2. august, nye barn kan komme.		

Januar og februar:
Natur - vann, is, snø, samedag og karneval og fastelavn.

Mars og april:
Natur - miljø, dyr, planter, og bærekraft – bygger på verdier fra første halvår. Nærmiljø og kulturminner.

Mai, juni og juli:
Demokrati - og diktatur, lover, samfunn, medvirkning, sommerforestilling, overgang og lekegrupper.

Verdenssirkus - sanger, danser, leker og historier fra hele verden - gjennom hele året.

